

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, dnia 4 lutego 2018 r.

WNP-I.4131.8.2018

*Rada m.st. Warszawy
pl. Defilad 1
00 – 901 Warszawa*

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1875 z późn. zm.)

s t w i e r d z a m n i e w a ż n o ś ć

uchwały nr LX/1578/2018 Rady m.st. Warszawy z dnia 11 stycznia 2018 r. w sprawie zmiany nazwy ulicy w Dzielnicy Śródmieście m.st. Warszawy.

Uzasadnienie

Na wstępie należy poczynić uwagę, iż nazwa ulicy Lecha Kaczyńskiego została nadana zarządzeniem zastępczym Wojewody Mazowieckiego z dnia 9 listopada 2017 r. w sprawie nadania nazwy ulicy, opublikowanym w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego pod pozycją 10139 (zwanym dalej „zarządzeniem zastępczym”). Podstawą prawną wskazanego zarządzenia zastępczego był art. 6 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. poz. 744, z późn. zm. – zwanej dalej „Ustawą dekomunizacyjną”). Zarządzenie zastępcze wydano w związku z niewypełnieniem przez Radę m.st. Warszawy obowiązku zmiany nazw ulic upamiętniających osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób, w ustawowo określonym terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie Ustawy dekomunizacyjnej. Zarządzenie zastępcze nie jest prawomocne na chwilę wydania rozstrzygnięcia nadzorczego z uwagi na skierowanie przez Radę m.st. Warszawy skargi do sądu administracyjnego.

Następnie w związku z informacją o porządku obrad LX sesji Rady m.st. Warszawy, zwołanej na dzień 11 stycznia 2018 r., Wojewoda Mazowiecki w dniu 10 stycznia 2018 r. wystosował pismo do Przewodniczącej Rady m.st. Warszawy, do wiadomości

Przewodniczących Klubów Radnych Platformy Obywatelskiej oraz Prawa i Sprawiedliwości, zwracające uwagę na ostatnią nowelizację Ustawy dekomunizacyjnej. W wystąpieniu poinformowano, że zgodnie z art. 6b Ustawy dekomunizacyjnej, obowiązującym od dnia 7 stycznia 2018 r., w przypadku gdy jednostka samorządu terytorialnego zmienia nazwę ulicy nadaną w trybie zarządzenia zastępczego, o którym mowa w art. 6 ust. 2 Ustawy dekomunizacyjnej, wymagana jest uprzednia zgoda Instytutu Pamięi Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz właściwego miejscowo wojewody, a także że w takiej sprawie do Wojewody Mazowieckiego nie wpłynęło pismo m.st. Warszawy. Temat tego stanowiska został poruszony na forum Rady m.st. Warszawy podczas dyskusji bezpośrednio poprzedzającej podjęcie przedmiotowej uchwały.

Pomimo powyższego sygnału ze strony organu nadzoru, na sesji w dniu 11 stycznia 2018 r. Rada m.st. Warszawy podjęła uchwałę nr LX/1578/2018 Rady m.st. Warszawy w sprawie zmiany nazwy ulicy w Dzielnicy Śródmieście m.st. Warszawy. W przedmiotowej uchwale dotychczasowej ulicy Lecha Kaczyńskiego w Dzielnicy Śródmieście m.st. Warszawy, zlokalizowanej pomiędzy Aleją Niepodległości a ulicą Solec, nadano nazwę Trasa Łazienkowska (nazwa skrócona: Trasa Łazienkowska). Jako podstawę prawną uchwały wskazano art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875).

Wyżej wskazana uchwała została doręczona Wojewodzie Mazowieckiemu w dniu 17 stycznia 2018 r.

Po dokonaniu analizy prawnej organ nadzoru stwierdza, że kwestionowana uchwała istotnie narusza art. 6b Ustawy dekomunizacyjnej. Wskazany przepis został dodany ustawą z dnia 14 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki oraz ustawy o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej. Ustawa nowelizująca weszła w życie w dniu 7 stycznia 2018 r., a więc na kilka dni przed podjęciem przedmiotowej uchwały. Ponadto organ nadzoru przed sesją Rady m.st. Warszawy pisemnie zwrócił radnym uwagę na zmieniony w tym zakresie stan prawny. Z treści wskazanego przepisu wprost bowiem wynika, że zmiana nazwy ulicy Lecha Kaczyńskiego – nadanej w trybie zarządzenia zastępczego – musi być poprzedzona zgodą Instytutu Pamięi Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz Wojewody Mazowieckiego. Takie zgody nie zostały wydane. Zauważyć przy tym należy, że m.st. Warszawa nawet nie wystąpiło ze stosownym wnioskiem do organu nadzoru.

Ustawa dekomunizacyjna zawiera przepisy szczególne w stosunku do uregulowanej materii nazewnictwa jednostek, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej – i to jedynie tych, których dotychczasowa nazwa wypełniała dyspozycję art. 1 tej ustawy. W tym zakresie stanowi ona swoistego rodzaju „specustawę”. W rozważanym przypadku zmiany nazwy ulicy uprzednio nadanej w trybie zarządzenia zastępczego Wojewody Mazowieckiego, wydanego w oparciu o Ustawę dekomunizacyjną, stosowanie tej ustawy jest zawężone do powołanego powyżej art. 6b. Oznacza to, że w pozostałym zakresie – przy zmianie nazwy ulicy przez jednostkę samorządu terytorialnego – zastosowanie powinny mieć także ustawy i akty prawa miejscowego regulujące sprawy nazewnictwa.

Niezależnie więc od uchybienia wskazanego powyżej, kwalifikowanego jako istotne, w przedmiotowej sprawie doszło także do naruszenia § 6 ust. 1, § 13 ust. 3 i § 14 ust. 1 pkt 1 uchwały nr LV/1383/2017 Rady m.st. Warszawy z dnia 21 września 2017 r. w sprawie nazewnictwa obiektów miejskich (Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 29 września 2017 r., poz. 8402, zwanej dalej „uchwałą nazewniczą”). Uchwała ta określa zasady kształtowania nazewnictwa obiektów miejskich oraz szczegółowe zasady dotyczące trybu występowania z wnioskami i projektami uchwał w sprawach nazw obiektów miejskich i stanowi prawo miejscowe.

Zgodnie z § 6 ust. 1 uchwały nazewniczej nazwa nie może powtarzać istniejących nazw nadanych we właściwym trybie obiektom miejskim, chyba że chodzi o przedłużenie lub rozszerzenie terytorialnego zasięgu obowiązywania istniejącej nazwy. Rada m.st. Warszawy przyjęła nazwę Trasy Łazienkowskiej pomimo funkcjonowania nazwy „Łazienkowska” w nazwach innych obiektów miejskich zlokalizowanych w niewielkiej odległości – ul. Łazienkowska (która łączyłaby się z Trasą Łazienkowską), Most Łazienkowski (który łączyłby się z Trasą Łazienkowską), Park Łazienkowski. Nie zachodzi przy tym wyjątek uwzględniony we wspomnianym przepisie.

Zgodnie z § 13 ust. 3 uchwały nazewniczej w razie gdy nazwa ma zostać nadana obiektowi stanowiącemu własność Skarbu Państwa, którym gospodaruje Prezydent m.st. Warszawy, Inicjator (tu: grupa radnych) w uzasadnieniu do projektu uchwały w sprawie nadania nazwy przedstawia informację na temat zgody Prezydenta m.st. Warszawy na nadanie obiektowi proponowanej nazwy oraz przedkłada oryginał lub poświadczoną zgodnie z właściwymi przepisami kopię oświadczenia zawierającego taką zgodę. Wojewoda Mazowiecki pismem z dnia 22 stycznia 2018 r., znak: WNP-I.4131.8.2018, wezwał Radę m.st. Warszawy do udzielenia pisemnej odpowiedzi czy przed podjęciem przedmiotowej uchwały został spełniony warunek określony we wskazanym § 13 ust. 3 uchwały nazewniczej. W odpowiedzi udzielonej przez Przewodniczącą Rady m.st. Warszawy pismem z dnia 23 stycznia 2018 r., znak: RW-WS.0711.12.2018.TPO, poinformowano o spełnieniu wymogów uchwały nazewniczej. Wśród dokumentów załączonych do odpowiedzi mających potwierdzić tę okoliczność przekazano w tym zakresie jedynie opinię Prezydenta m.st. Warszawy o projekcie uchwały (z dnia 4 stycznia 2018 r., znak: OU-KRD.0006.168.2018.BZI, podpisaną przez Zastępcę Prezydenta m.st. Warszawy). Zawarto w niej stwierdzenie, iż Prezydent m.st. Warszawy nie zgłasza uwag do projektu tej uchwały, z wyjątkiem zastrzeżeń przedstawionych w opinii prawnej przekazywanej wraz z pismem. W opinii prawnej z dnia 4 stycznia 2018 r. wyrażono zaś stanowisko, że „na dzień sporządzenia opinii, z perspektywy stanu prawnego obowiązującego w tym dniu, dopuszczalnym byłoby podjęcie tej uchwały przez Radę Miasta pod warunkiem literalnego spełnienia przy procedowaniu nad projektem wymogów formalnych przewidzianych w uchwale (...) w sprawie nazewnictwa obiektów miejskich (...), w szczególności w § 13 ust. 3 (...) tamże”. Ponieważ – jak wynika z przekazanego uzasadnienia do uchwały – ulica Lecha Kaczyńskiego jest drogą publiczną zlokalizowaną w granicach działek ewidencyjnych będących własnością Skarbu Państwa, zgoda Prezydenta m.st. Warszawy była wymagana. W dokumentach przekazanych Wojewodzie Mazowieckiemu przy piśmie z dnia 23 stycznia 2018 r. (znak: RW-WS.0711.12.2018.TPO), które miały potwierdzić spełnienie wymogów uchwały nazewniczej – brak oświadczenia zawierającego taką zgodę. Co więcej, organ mający ją wyrazić w piśmie zwracającym projekt przedmiotowej uchwały do Rady

m.st. Warszawy poczynił uwagę o braku spełnienia w tym zakresie wymogu uchwały nazewniczej poprzez przywołanie zastrzeżeń z załączonej opinii prawnej.

Zgodnie z § 14 ust. 1 pkt 1 uchwały nazewniczej nadanie nazwy ulicy wymaga opinii Zespołu Nazewnictwa Miejskiego. Wśród dokumentów załączonych do wspomnianego wyżej pisma z dnia 23 stycznia 2018 r. (znak: RW-WS.0711.12.2018.TPO) nie ma takiego, który potwierdzałby wydanie takiej opinii. W piśmie Zastępcy Dyrektora Biura Kultury z dnia 4 stycznia 2018 r., znak OU-KRD.0006.168.2017.BZI (8.SKO.KU-D) zawarto informację, że Zespół Nazewnictwa Miejskiego wyraził swoją opinię, jednakże w dalszej części wskazano, że członkowie tego Zespołu „zajęli stanowisko w głosowaniu nie dając jednoznacznej odpowiedzi. Spośród 14 członków wypowiedziało się 9 osób i głosy przedstawiały się następująco: 3 głosy za, 3 głosy przeciw i 3 głosy wstrzymujące się”. Stwierdzić więc należy, że Zespół nie wydał opinii wymaganej uchwałą nazewniczą.

Wobec powyższego uznać należy, iż Rada m.st. Warszawy podjęła uchwałę nr LX/1578/2018 Rady m.st. Warszawy z dnia 11 stycznia 2018 r. w sprawie zmiany nazwy ulicy w Dzielnicy Śródmieście m.st. Warszawy z istotnym naruszeniem art. 6b Ustawy dekomunizacyjnej, jak też z naruszeniem § 6 ust. 1, § 13 ust. 3 i § 14 ust. 1 pkt 1 uchwały nazewniczej.

Nadmienić można, że w sytuacji zmiany nazwy ulicy w trybie przedmiotowej uchwały nie ma zastosowania art. 5 Ustawy dekomunizacyjnej dotyczący zwolnienia od opłat.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze Miastu przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od daty doręczenia, wnoszona za pośrednictwem organu, który skarżone orzeczenie wydał.

Informuję, że rozstrzygnięcie nadzorcze wstrzymuje wykonanie uchwały z mocy prawa, z dniem jego doręczenia.

WOJEWODA WAZOWIECKI

Zdzisław Szipera